



**TJÄNSTESKRIVELSE**

2018-05-11

Kultur- och fritidskontoret

Järnanämnden



## **"Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen" – medborgarförslag**

Dnr: JÄ 17/88

### **Sammanfattning av ärendet**

I ett medborgarförslag som inkom till kommunstyrelsen 2017-06-09 föreslås att kommunen ska anlägga en badplats med badbrygga i Järnadammen mellan Telleby och Engelska parken där vattenspegeln är som bredast. Syftet med förslaget är att skapa en samlingsplats med aktiviteter för ungdomar. Utöver att anlägga en badbrygga föreslås även att kommunen ska skapa grillplatser, picknickbänkar samt låta ungdomar få sommarjobba i kommunen vid Järnadammen med att städa, måla bänkar och klippa gräs. Det sistnämnda antas av förslagsställaren vara en förebyggande åtgärd mot skadegörelse.

### **Beslutsunderlag**

"Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen" – medborgarförslag, 2017-11-21

Stadsantikvariens yttrande angående medborgarförslaget "Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen" – PM, 2018-05-08

"Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen" – tjänsteskrivelse, 2018-05-11

### **Ärendet**

Medborgarförslaget överlämnades av kommunstyrelsen till Järna kommunaldelsnämnd. Ärendet har beretts av kultur- och fritidskontoret i samråd med stadsbyggnadskontoret och miljökontoret.

Området vid Moraån i Järna har en lång historia av dämning som sträcker sig bakåt i tiden till åtminstone sent 1600-tal då "Nyquarn" syns på en karta. Dämningen har gett upphov till vattenspegeln. På 1800-talet lät Mora gård anlägga en engelsk park på södra sidan av vattnet och vattenspegeln utnyttjades som en viktig del i parken. Vattenspegeln har således ett viktigt kulturhistoriskt värde i området. Namnen Badudden, Picknickudden och den närliggande gatan Badstigen, berättar om användandet av området för fritid och rekreation under 1900-talet. Området är ett populärt promenadstråk och enpromenadslinga leder förbi Picknickudden och Badudden.

Ur kulturmiljöaspekt är inte ett bad motstridigt med kulturmiljön i området så länge det utförs med hänsyn till kulturmiljön. För rekreationssyften kan det vara positivt med en badbrygga då det kan leda till att ytterligare tillgängliggöra platsen för bad- och vattenaktiviteter samt skapa en mötesplats vid Järnadammen.

Utifrån miljö- och hälsoperspektiv finns dock ett flertal faktorer som behöver utredas för att kommunen ska kunna besvara frågan om en badbrygga är möjlig eller inte. Även om badbryggans exakta placering inte framgår i medborgarförslaget så finns det goda skäl att anta att placeringen ligger inom det område som är klassat som "naturvärde" enligt Skogsstyrelsen. I de södra delarna av området finns även den "nära hotade" Jättesvampmalen samt en artrik fladdermusfauna (minst 9 arter varav 2 arter är rödlistade) har konstaterats. En nordligare placering inom det utpekade området är därför att föredra.

En badbrygga kan påverka djur- och växtlivet i vatten, exempelvis genom skuggeffekter och grumlingspåverkan. Således behöver det utredas hur djur- och växtlivet ser ut på platsen i dagsläget, hur påverkan kan minimeras samt vilket substrat och vilken sedimenttyp som finns på botten. Detta är viktigt eftersom det vid den senaste statusklassningen fastställdes att Moraåns ekologiska status är "måttlig" och dess kemiska status är "god". Samtidigt är de antagna miljö kvalitetsnormerna som Moraån ska uppnå "god" ekologisk status år 2027 och "god" kemisk status, och en eventuell badbrygga får inte försvåra möjligheten att uppnå dessa mål.

Sett ur ett hälsoperspektiv så är Järnadammen recipient för dagvatten. Det innebär att det kan finnas risk för kvicksilverföroreningar och förekomst av tungmetaller. Innan kommunen kan ta ett beslut om att anordna en badbrygga bör därför vattenprover för strandbad tas (där man även tar prover för e. coli och koliforma bakterier).

Anläggande av brygga kräver i normalfallet även en "anmälan om vattenverksamhet" hos berörd tillståndsmyndighet (Länsstyrelsen). Sannolikt är det därför Länsstyrelsen som även prövar eventuell strandskyddsdispens då vissa delar av området kring Moraån omfattas av strandskydd. Samtidigt sker andra utvecklingsprocesser kring Moraån. Hos Länsstyrelsen finns en tillståndsprovning om att inrätta en fisktrappa i syfte att främja djurlivet och bevara de övriga natur- och rekreationsvärden som finns. Det är därför viktigt att en eventuell provning om badbrygga inte riskerar att störa redan pågående processer varför kontoret anser att det säkraste alternativet är att avvakta tills pågående ärenden hos Länsstyrelsen har upplärats.

Gällande anläggande av grillplatser så finns det i dagsläget redan en grillplats vid "picknickudden" och som kommunen förser med ved. Kultur- och fritidskontoret ser dock både för- och nackdelar med grillplatser. Å ena sidan kan möjligheten att grilla medtagen mat vara en uppskattad möjlighet vid en badplats där besökare tänkt spendera ett flertal timmar vid sammanhängande besök; å andra sidan finns det andra exempel då grillplatser tilldragit alkoholkonsumtion vilket i sin tur lett till problem med nedskräpning, stökiga miljöer m.m. Kontoret ställer sig dock positiva till att utreda frågan om grillplats, efter att miljö- och hälsokraven har säkerställts, eftersom kontoret anser att det är mindre intressant att anlägga fler grillplatser (utöver den som redan finns) om det visar sig att det saknas grundläggande förutsättningar för att anlägga en badbrygga.

**Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Kostnader föreligger för utförande av miljökonsekvensanalys (och eventuella kompletterande miljöbeskrivningar) samt eventuella kostnader för anmälan om vattenverksamhet och byggnation av badbrygga och grillplats. Kostnadsbilden kan i nuläget inte specificeras i kronvärde.

**Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:**

Miljökontoret ges i uppdrag att utföra erforderlig miljökonsekvensanalys för att utreda om förutsättningar finns för att anlägga en badbrygga vid Moraån.

Under förutsättning att en föregående miljökonsekvensanalys medger förutsättningarna och övriga pågående utvecklingsprocesser kopplade till Moraån är uppklarade ges kultur- och fritidskontoret i uppdrag att anlägga en badbrygga med lämplig placering vid Moraån samt utreda anläggande av en grillplats.

För att minska negativ påverkan på befintligt djurliv ska fastställande av eventuell produktionsstart ske med hänsyn till miljökontorets rekommendationer.

Staffan Jonsson

Kultur- och fritidschef

Daniel Hult

Lokal- och anläggningsstrateg

Handläggare: Daniel Hult

Lokal- och anläggningsstrateg

Staben

Telefon (direkt): 08 523 06 424

E-post: [daniel.hult@sodertalje.se](mailto:daniel.hult@sodertalje.se)

**Beslutet skickas till**

Akten

Järnanämnden

Stadsbyggnadskontoret

Miljökontoret





Personuppgifter i ansökan behandlas i enlighet med PUL. Du medger att informationen du lämnar får lagras och bearbetas i register av förvaltning/nämnd. Du har rätt att begära utdrag och rättelser.

Ankomststämpel

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| SÖDERTÄLJE KOMMUN<br>Kommunstyrelsen |     |
| 2017 -06- 29                         |     |
| Dnr<br>17/243                        | Rnr |

Medborgarförslaget/Medborgarfrågan skickas till adressen  
längst ner på blanketten.

Förslag/Fråga "Gör ett bad i Järnadammen i Moraån igen"

Gör ett bad i Järnadammen i Moraån igen, med samlingsplats och aktiviteter för oss ungdomar. Badet kan ligga mellan Telleby och Engelska parken, där vattenspegeln är som bredast.

Järnaborna har badat i dammen sedan 1600-talet. 1946 hade storsimmaren Arne Borg en uppvisning vid simskolan på bad-udden. Jag känner flera äldre Järnabor som har tagit simborgarmärket i Järnadammen på 1950-talet och dom vill gärna komma och inviga et nytt bad tillsammans med oss ungdomar.

Jag föreslår at kommunen gör en badplats med badbrygga, som vid Bergasjön. Man måste inte ha en dyr sandstrand, det räcker med en badbrygga och en trappa ner i vattnet, så vi slipper vada ut i dyn. Skapa en upplevelsemiljö och mötesplats för oss ungdomar, gör flera grillplatser och picknickbänkar. Gör området attraktivt för tonåringar, så att man hänger här istället för att bara förstöra i samhället.

Låt ungdomar få sommarjobba i kommunen vid Järnadammen, så att dom själva gör fint och städar, målar bänkar, klipper gräs och sly. Då kanske man inte förstör det man själv har varit med och vårdat. Jag tror även sommarjobbarnas vänner tänker sig för en extra gång, innan dom slår sönder en bänk som kompisen just har målat.

Järnadammen har haft sitt eget välfungerande ekosystem sedan 1600-talet med gädda, aborre, mört, signalkräfta, ål och sjöfågel. En sjö brukar inte vara dåligt för miljön, den är en naturlig del av ekosystemet, men gör gärna en bra faunapassage i dämnet vid väg 57.

#### Personuppgifter

|                                           |                                               |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Namn<br>Julie Christensen                 |                                               |
| Adress<br>Mora 43                         | Postadress<br>153 95 Järna                    |
| Telefon (även riktnummer)<br>08 551-73590 | Telefon mobil (även riktnummer)<br>0760547270 |
| E-postadress<br>myjulie1999@gmail.com     |                                               |

#### Namnteckning

|                                  |                                        |
|----------------------------------|----------------------------------------|
| Ort och datum<br>Järna 28/6 2017 |                                        |
| Namnteckning<br>                 | Namnförtydligande<br>Julie christensen |

## § 186 "Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen" - medborgarförslag

Bil A:153, Dnr: KS 17/198



### Sammanfattning av ärendet

Julie Christensen har inlämnat medborgarförslag, där hon föreslår att det anläggs ett bad i Järnadammen i Moraån.

### Kommunfullmäktiges beslut

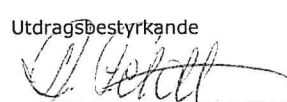
Medborgarförslaget överlämnas till Järna kommunalnämnd för beredning och beslut.

Beslutet skickas till

J Christensen

Järna kommunalnämnd

Akten

|                    |                                                                                     |              |                                                                                       |
|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Justerandes signum |  | Anslagsdatum | Utdragsbestyrkande                                                                    |
| 34                 | 34                                                                                  | 2017-11-21   |  |

## MEDBORGARFÖRSLAG

### **"Anlägg ett bad i Järnadammen i Moraån igen!"**

Medborgarförslag

Dnr KS 17/243

#### **Bedömning**

Presidiet har bedömt medborgarförslaget från Julie Christensen.

#### **Presidiets förslag till kommunfullmäktiges beslut**

Medborgarförslaget överlämnas till Järna kommunalnämnd för beredning och beslut.

Beslutet skickas till

J Christensen

Järna kommunalnämnd

Akten